



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Νεοφύτου Βάμβα 6, 106 74 Αθήνα

T: 2107233221-2 | W: www.nchr.gr | E: info@nchr.gr

Δήλωση ΕΕΔΑ για την ανάγκη σεβασμού του συνταγματικά κατοχυρωμένου ελεγκτικού ρόλου των Ανεξάρτητων Αρχών

Αθήνα, 19.2.2025¹

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ), το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ο Εθνικός Θεσμός Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην Ελλάδα παρακολουθεί στενά τα ζητήματα εφαρμογής της θεμελιώδους αρχής του κράτους δικαίου στη χώρα μας, και μεταξύ αυτών και τα ζητήματα που αφορούν σε σεβασμό του ρόλου των Ανεξάρτητων Αρχών, οι οποίες προβλέπονται από την έννομη τάξη και λειτουργούν ως θεσμικά αντίβαρα της δημόσιας εξουσίας. Υπενθυμίζεται ότι κατά το νόμο, ορισμένα μέλη της ΕΕΔΑ ορίζονται από Ανεξάρτητες Αρχές, που έχουν εκ του Συντάγματος αρμοδιότητα λήψης αποφάσεων στο πεδίο ειδικών δικαιωμάτων, όπως είναι ο Συνήγορος του Πολίτη, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών και το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης.

Η ΕΕΔΑ **έχει κατ' επανάληψη διατυπώσει γνώμες και συστάσεις προς την Πολιτεία σχετικά με την αποστολή των Ανεξαρτήτων Αρχών²**, ενώ άλλωστε έχει παρέμβει δημόσια για τη διασφάλιση της συγκρότησης και λειτουργίας τους σύμφωνα με όσα επιτάσσονται κατά το Σύνταγμα.³ Όπως έχει επισημάνει η ΕΕΔΑ, η συνταγματική τυποποίηση των Ανεξάρτητων Αρχών με την αναθεώρηση του έτους 2001, αποτύπωσε τη βούληση του αναθεωρητικού νομοθέτη για την θεσμική ενίσχυση και την

¹ Η παρούσα Δήλωση υιοθετήθηκε από την Ολομέλεια της ΕΕΔΑ στις 17.2.2025. Εισηγητής: Γιάννης Φ. Ιωαννίδης, Α' Αντιπρόεδρος ΕΕΔΑ.

² Πρόσφατα με την Έκθεση Αναφοράς της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου για το θεσμικό πλαίσιο ελέγχου των υπηρεσιών ασφαλείας και πληροφοριών, Οκτώβριος 2023.

³ Δήλωση ΕΕΔΑ για τις Ανεξάρτητες Αρχές - Ζητήματα διασφάλισης της θεσμικής ακεραιότητας των συνταγματικά κατοχυρωμένων Ανεξάρτητων Αρχών και σεβασμού του καθεστώτος αυξημένων εγγυήσεων των Μελών τους, 30.11.2023. Ψήφισμα ΕΕΔΑ για τα ζητήματα λειτουργίας των συνταγματικώς κατοχυρωμένων Ανεξάρτητων Αρχών, 14.2.2008. Απόφαση ΕΕΔΑ για το θέμα του ελέγχου των Ανεξαρτήτων Αρχών και των θεσμών προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, 3.5.2007.

απρόσκοπτη λειτουργία τους υπέρ της προστασίας των δικαιωμάτων, χωρίς παρεμβολές από την εκάστοτε κυβέρνηση.

Σήμερα η ΕΕΔΑ βρίσκεται στη δυσάρεστη θέση, για δεύτερη φορά κατά την τρέχουσα θητεία της, **να καλέσει το Κράτος να σεβαστεί τον συνταγματικά κατοχυρωμένο ρόλο των Ανεξάρτητων Αρχών, απέχοντας από ευθείες παρεμβάσεις στην άσκηση των ελεγκτικών τους αρμοδιοτήτων** όπως αυτές κατοχυρώνονται στο Σύνταγμα και τους εκτελεστικούς του νόμους.

Ειδικότερα, η ΕΕΔΑ εκφράζει τη βαθιά της ανησυχία για την [Ανακοίνωση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής](#) της 4.2.2025, η οποία αντιμετωπίζει την έρευνα της Ανεξάρτητης Αρχής του Συνηγόρου του Πολίτη σχετικά με το ναυάγιο της Πύλου σαν πολιτικά υποκινούμενη,⁴ παραγνωρίζοντας το θεσμικό ρόλο του ως Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας. Κατά εξαιρετικά ανησυχητικό επίσης τρόπο με την Ανακοίνωση τίθενται και ζητήματα αμφισβήτησης της νομιμότητας της έρευνας λόγω λήξης της θητείας του Συνηγόρου του Πολίτη, σε ευθεία αντίθεση με τα διαλαμβανόμενα στο Άρθρο 101Α του Συντάγματος (*“η θητεία των μελών των ανεξάρτητων αρχών παρατείνεται έως το διορισμό νέων μελών”*). Η επίθεση αυτή εναντίον μιας Ανεξάρτητης Αρχής και μάλιστα για λόγους που ανάγονται στην άσκηση των αρμοδιοτήτων της, όπως αυτές προβλέπονται από το Σύνταγμα και τον νόμο, αποτελεί ευθεία αμφισβήτηση του θεσμικού ρόλου που το ίδιο το Σύνταγμα διασφαλίζει για τις Ανεξάρτητες Αρχές.

Η ΕΕΔΑ οφείλει να υπενθυμίσει ότι ο σεβασμός της ανεξαρτησίας των Ανεξαρτήτων Αρχών και **η ακώλυτη λειτουργία τους χωρίς παρεμβάσεις από την εκάστοτε εκτελεστική εξουσία, είναι βασική επιταγή του σύγχρονου κράτους δικαίου**, το οποίο μόνο να ωφεληθεί μπορεί από τις γνωμοδοτήσεις και το έργο τους.

⁴ Βλ. [Δελτίο Τύπου](#) για το πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη για το ναυάγιο της Πύλου, 3.2.2025.